

แบบเสนออนุมัติตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

๒๕๕/๒๕๖๔
[Signature]
นายกฤษณ์สุต เนติบัณฑิตอุทิศ

๒๘ มี.ย. ๒๕๖๔

1. ชื่อนักศึกษา (นาย,นาง,นางสาว) ศศดา ทนทกน รหัสประจำตัว ๒๐๕๑๗๕๑๒๐๗๒๐๓
2. หลักสูตร ค.ม. สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย รุ่น ๑๑
หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก ๐๙๕๘๐๙๒๗๕ E-mail pecktam0555@gmail.com
3. ประเภทนักศึกษา ภาคปกติ ภาคพิเศษ
4. ได้เข้าสอบปากเปล่า วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ แล้วตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔

หัวข้อเรื่อง (ภาษาไทย) การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยด้วยทรัพยากรท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

หัวข้อเรื่อง (ภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่) THE DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN'S LIFE SKILLS BY IMPLEMENTING ACTIVITES USING COMMUNITY LEARNING RESOURCES, ANUBANNOGYAO SCHOOL CHAIYAPHUM PROVINCE.

บัดนี้ ได้จัดเตรียมบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรียบร้อยแล้ว โดยประสงค์นำเสนอบทความวิจัยในรูปแบบ

การตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ที่มีชื่อปรากฏในฐานข้อมูล

TCI (Thai Journal Citation Index Centre) หรือ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ซึ่งตรวจสอบได้จาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/index.html

วารสารที่มีชื่อปรากฏในประกาศของสมศ. ระดับชาติ ระดับนานาชาติ (ซึ่งตรวจสอบได้จาก <http://www.onesqa.or.th>)

ฐานข้อมูลอื่นๆ (โปรดระบุ)

หรือ

การนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) ที่มีบทความฉบับสมบูรณ์ (ที่ไม่ใช่การรวมเล่มบทความย่อเท่านั้น)

ชื่อการประชุมวิชาการ การประชุม ๑๑๖-๓๖๑ ผลงานทางวิชาการทางการศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๗

ระดับชาติ ระดับนานาชาติ ช่วงเวลาที่จัดประชุม ๒๐-๒๑ มีนาคม ๒๕๖๔

สถานที่จัดการประชุม มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

โดยหน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์

โดยข้าพเจ้าขอรับรองว่า บทความวิจัยวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระที่จะนำเสนอในรูปแบบข้างต้น ได้ผ่านการตรวจสอบและเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ ศ.ดร. นพคุณ นักศึกษา

(นายศุภกานต์ นพคุณ)

วันที่ 28 / มิ.ย / 2564

5. ความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

ได้ตรวจสอบคุณภาพของบทความวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่แล้วพบว่า

ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยไม่มีการแก้ไข

ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยมีเงื่อนไขต่อไปนี้

ไม่ผ่านการพิจารณา และเห็นควรให้นำกลับไปแก้ไข เพื่อเสนอพิจารณาใหม่

ลงชื่อ ดร. วิเชษฐา วรรณานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

(ดร. วิเชษฐา วรรณานันท์) วันที่ 28 / มิ.ย / 2564

6. ความเห็นของฝ่ายวิชาการ

ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยไม่มีการแก้ไข

ผ่านการพิจารณา และเห็นควรอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเสนอ โดยมีเงื่อนไขต่อไปนี้

ไม่ผ่านการพิจารณา และเห็นควรให้นำกลับไปแก้ไข เพื่อเสนอพิจารณาใหม่

ลงชื่อ ดร. วิเชษฐา วรรณานันท์

(นางสาวศศิธร โสภารัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยการฝึกหัดครู

วันที่ 29 / ธ.ค. / 64

7. ความเห็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้

ลงชื่อ นายดิเรก พรสีมา

(นายดิเรก พรสีมา)

คณบดีวิทยาลัยการฝึกหัดครู

วันที่ 31 / ก.ค. / 2564

การจัดการประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการทางการศึกษาระดับชาติครั้งที่ ๗

ที่ ศษ. (พิเศษ) ๐๗๙/๒๕๖๔

๘ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการพิจารณาบทความ

เรียน คุณธนา นพคุณ ดร.ปิยะดา จุลวรรณา และ ดร.ปิยลักษณ์ อัครรัตน์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเพื่อเข้าร่วมนำเสนอในการประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการทางการศึกษาระดับชาติครั้งที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จัดโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ณ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา ความทราบแล้วนั้น

บัดนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาผลงานของท่านแล้ว และขอเรียนให้ท่านทราบว่า บทความของท่านได้ผ่านการพิจารณาให้นำเสนอภาคบรรยาย (Oral Presentation) ในการประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการทางการศึกษาระดับชาติครั้งที่ ๗ เรื่อง “ความท้าทายของการศึกษาไทยในความปกติใหม่” (The Challenges of Thai Education in the New Normal) ในระหว่างวันที่ ๒๐-๒๑ มีนาคม ๒๕๖๔

ในการนี้คณะกรรมการผู้จัดการประชุม ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความสนใจส่งผลงานเข้าร่วมนำเสนอ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับการสนับสนุนจากท่านอีกในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัญญา บุญกองแสน)

ประธานคณะกรรมการจัดการประชุม

คณะกรรมการจัดการประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการทางการศึกษาระดับชาติครั้งที่ ๗ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ๘๔ หมู่ ๔ ถ.มิตรภาพหนองคาย ต.หมื่นไวย อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทรศัพท์ :

(๐๔๔) ๐๐๙๗๑๑ ต่อ ๑๒๓ หรือ ๒๕๗ โทรสาร : (๐๔๔) ๐๐๙๗๑๒ (ฉบับสำเนา)

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

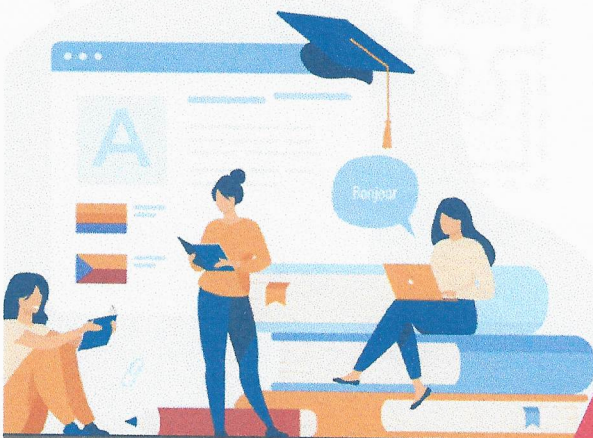
CONFERENCE PROCEEDINGS

เอกสารสืบเนื่องจากประชุมวิชาการ

การประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการ ทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 7

หัวข้อ “ความท้าทายของการศึกษาไทยในความปกติใหม่”
(The Challenges of Thai Education in the New Normal)

วันที่ 20 - 21 มีนาคม 2564

จัดโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

รายการ	หน้า
การปรับแต่งสารสนเทศสู่บอร์ดเกม : <i>ภณิดา แก้วกุล</i>	706
การพัฒนาพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบพุทธรวิถี เรื่องแหล่งเรียนรู้ชุมชน โรงเรียนวัดสมุทรโคดม จังหวัดเพชรบุรี : <i>วารุณี เรียงรู้</i>	715
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 : <i>นิพันธ์ ยอดดี</i>	724
บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 : <i>นารี จันทคง</i>	738
การพัฒนาคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนในเครือข่าย ช่างคู่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 : <i>ปัทมาพร บุญกรด</i>	750
การพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี : <i>วีระศักดิ์ วิ่งชิงชัย</i>	763
การสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบในเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 : <i>กัลยา พวงมะลิ</i>	772
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค STAD : <i>สุนันทา กระจ่าง</i>	782
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิค TAI : <i>ปรเมศต์ สุขสุทธิ</i>	790
ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยสถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหา ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดท่าเสา (อาทรรษาราษฎร์อุบลมภ์) จังหวัดสมุทรสาคร : <i>จันทร์ทิพย์ จันทร์ปทุม</i>	800
การพัฒนาความฉลาดทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรม นิทานอาเซียนประกอบบทบาทสมมติ โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย : <i>จรัสรัตน์ ทิมพิสุพรรณ</i>	813
การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จังหวัดชัยภูมิ : <i>ธนา นพคุณ</i>	823
การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 : <i>พรเทพ เหมรณานนท์</i>	833
การทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยด้านการแปลภาษาที่แปลไม่ได้ใน 20 ปี ด้วยโครงข่ายดัชนีคำสำคัญตั้งแต่ ค.ศ. 2001-2020 : <i>ณัฐธยาน์ ทำดี</i>	845
การศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพระดับสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 : <i>ภณชิตรา วงศ์เทศกาล</i>	852
การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ เรื่อง วัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่น โรงเรียนเกียรติคุณวิทยา จังหวัดนครราชสีมา : <i>กชกร พงษ์ทับ</i>	863
การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 : <i>เจนจิรา บุตรเพชร</i>	873

การประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 7

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จังหวัดชัยภูมิ
 THE DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN'S LIFE SKILLS BY IMPLEMENTING ACTIVITIES
 USING COMMUNITY LEARNING RESOURCES, CHAIYAPHUM PROVINCE

ธนา นพคุณ* ดร.ปิยะดา จุลวรรณา** ดร.ปิยลักษณ์ อัครรัตน์***

นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*

อาจารย์ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**

อาจารย์ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร***

Corresponding author Email address: pecktana2535@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ประชากรได้แก่เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลนงเยาว์ จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 42 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจากประชากร (Cluster Random Sampling) โดยการเลือก 1 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียน ทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำนวน 32 แผน และแบบสังเกตทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ทั้งหมด 4 ทักษะ คือ ทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน ทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะ ทักษะการใช้จ่ายเงินและทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 50 นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.00) มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 2.00) และทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.00) มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 2.00) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.13) และมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 1.96) และทักษะการใช้จ่ายเงิน โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.13) และมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 1.96)
 คำสำคัญ: แหล่งเรียนรู้ในชุมชน, ทักษะชีวิต, เด็กปฐมวัย

Abstract

The purpose of this research was to compare preschool children's life skills before and after implementing activities using community learning resources. The population was 42 preschool children from 3 classrooms. They were boys and girls, 5-6 years old studying in Kindergarten 3 in the first semester of the 2020 academic year, Anuban Nongyao School. The samples were 14 preschool children selected by using cluster random sampling by choosing 1 classroom from 3 classrooms, all classrooms have similar characteristics. The research instruments were 32 activities using community learning resources lesson plans and preschool children's life skills observation form which included 4 skills: skill in compliance and

following symbols in the community, skill in vehicles traveling, skill in managing money, and skill in behaving properly in public places. The research duration took 8 weeks, 4 days a week with 50 minutes a day during experience enrichment activities. The statistics used in this research were mean, standard deviation, and t-test.

The research result showed that preschool children's life skills after implementing activities using community learning resources was higher than before the experiment with statistically significant at .05 level. The skills with the highest mean were skill in compliance and following symbols in the community which had the standard deviation (S.D. = 0.00) with the mean (\bar{X} = 2.00) and skill in behaving properly in public places which had the standard deviation (S.D. = 0.00) with the mean (\bar{X} = 2.00), following with skill in vehicles traveling which had the standard deviation (S.D. = 0.13) with the mean (\bar{X} = 1.96) and skill in managing money, which had the standard deviation (S.D. = 0.13) with the mean (\bar{X} = 1.96).

Keywords: Community Learning Resources, Life Skills, Preschool Children

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีพื้นฐานชีวิตที่ดีงามและมั่นคงต้องอาศัยการพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด และเป็นสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จักตนเองและผู้อื่น รวมถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสังคมที่คนร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามศักยภาพของแต่ละคนท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ดีและไม่ดีต่างมีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ปัญหาสำคัญจึงอยู่ที่พ่อแม่ และผู้ใหญ่ซึ่งมีหน้าที่อบรมสั่งสอนเด็กจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้เด็กเป็นคนดี ควบคู่กับการมีความสุข เพื่อเตรียมเด็กให้รับมือกับสภาพความเจริญทางวัตถุที่เข้ามาพร้อมกับ ปัญหาในสังคมที่รุนแรงขึ้นทุกวัน (งามตา วนิชานนท์, 2558) ซึ่งสภาพสังคมในทศวรรษใหม่เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยี การสื่อสารความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหล่อหลอมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน ที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัย ทั้งด้านการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษ ของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาต่อเด็กอย่างมาก ทั้งปัญหา ด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหา เพศ โดยเฉพาะในเด็กที่มีทักษะชีวิตต่ำขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วอาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ซึ่งการป้องกันปัญหาเหล่านี้ต้องป้องกันปัญหา ในระยะยาว คือ ต้องสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับพวกเขาตั้งแต่เด็ก ด้วยการฝึกทักษะชีวิตอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะทักษะในการ ปฏิบัติตนให้เหมาะสม การแก้ไขปัญหาเชิงสร้างสรรค์ หาทางออกที่เป็นไปได้ ไม่หนีปัญหา ลงมือแก้ไขจนสำเร็จ อดทน ต่อสู้ กับชีวิต เอาชนะปัญหาและอุปสรรคได้ ซึ่งอาจฝึกทักษะผ่านการฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง หรือการใช้คำถามง่าย ๆ จะเป็นการช่วยฝึกความคิดสร้างสรรค์ ฝึกการใช้เหตุและผล ตลอดจนขยายกรอบความคิดของพวกเขาให้กว้างไกลกว่าเดิมได้มาก ยิ่งขึ้น (บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์, 2559) ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง การฝึกให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ฝึก การช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะชีวิต สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย เพื่อเป็น ภูมิคุ้มกัน ให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวล้ำทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน การส่งเสริม ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งที่สำคัญเด็กจำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นองค์รวม เนื่องจากใน

ชีวิตประจำวันนั้นเด็กนั้นไม่สามารถคาดเดาได้ว่าวันต่อไปจะเกิดสิ่งใดขึ้น ทุกสิ่งล้วนเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้า ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมทักษะชีวิตอย่างถูกต้อง ทุก ๆ ด้านเด็กจะมีสภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ควบคู่ไปกับสภาพอารมณ์จิตใจที่ดีงามและมั่นคง พร้อมทั้งจะเผชิญกับปัญหาและสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถคิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ เกิดทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้เกิดประโยชน์ส่งผลให้เด็กดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และมีคุณค่าต่อตนเองและต่อสังคมโดยรวม ซึ่งการศึกษาที่ดีต้องเป็นการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบ และเต็มศักยภาพของตนเอง สามารถเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างอิสระบนพื้นฐานทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของโรงเรียนจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ปฏิบัติทั้งในบริบทโรงเรียนและนอกบริเวณโรงเรียน ซึ่งการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยเป็นการเรียนรู้เพื่อการมีชีวิตอย่างแท้จริง การส่งเสริมและพัฒนาเด็กต้องตอบสนองธรรมชาติแห่งวัย คือ การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว เริ่มจากสายสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ สังคม สถานศึกษา ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ กรรมาญศึกษา (2558, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงศ์, 2555) ที่กล่าวถึงความสำคัญว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในสาขาอาชีพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ ญาติ เพื่อน พระหรือผู้นำทางศาสนา หรือผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในที่ตั้งบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัยของครอบครัวเด็ก และยังมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และอื่น ๆ คล้ายกัน ในชุมชนมีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กด้วย เช่น ร้านค้า ตลาด วัดหรือโบสถ์ เป็นต้น แต่ละสถานที่ที่มีความสำคัญแตกต่างกันไป แต่มีจุดประสงค์ร่วมกันคือให้ความรู้ สร้างความสุข เสริมคุณธรรมและส่งเสริมทักษะชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์จริงและผู้สอนจากชุมชนจึงจะเป็นผู้บรรยายหรือเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ ที่จะนำประสบการณ์ของตนเองมาถ่ายทอดให้ผู้เรียน และยังมีหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการตระหนักด้วยตนเอง ซึ่งการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอน นอกจากเรียนในห้องเรียนแล้ว ผู้เรียนยังต้องมีการฝึกปฏิบัตินอกห้องเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น การฝึกปฏิบัตินอกโรงเรียนจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาศักยภาพความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ และยังสร้างให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ฝึกการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในสังคมและที่สาธารณะ ได้แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2558)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้กำหนดจุดมุ่งหมายข้อที่ 3 คือ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ว่าทักษะอาชีพเป็นทักษะที่สำคัญประการหนึ่งในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาในทักษะชีวิตสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบการปฏิรูปเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ทักษะทางศิลปะ และระบบคิดของเหตุผล (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) และในการปฏิรูปการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้ส่งผลให้การดำเนินชีวิตมีคุณภาพ มีคุณค่าต่อตนเอง และคุณค่าต่อสังคมโลกโดยรวม การเป็นคนดีแสดงถึงการมีคุณธรรมมีจิตใจที่ดีงามจะเห็นได้ว่าแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแนวคิดของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์และดารณี คำวังนัง (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพชีวิตจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว และชุมชน ตามระบบความสัมพันธ์ผ่านบุคคล สถานที่ในชุมชน และสังคม เรียนในสิ่งที่มีคุณค่า มีความหมายต่อชีวิต ทำให้เห็นคุณค่า มองเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่องถึ้นสู่ความรู้สากลในอนาคต สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัวได้อย่างเป็นรูปธรรม เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ได้มีส่วนร่วมในองค์กรท้องถิ่น บุคคล และครอบครัวในการพัฒนาท้องถิ่น และได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่หลากหลาย ได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (2556) ที่กล่าวถึงการฝึกให้ลงมือปฏิบัติจริงว่าวิธีการเรียนรู้ของเด็กในยุคใหม่ต้องเรียนรู้โดยลงมือทำ ฝึกให้ปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยน ทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งการได้ลงมือปฏิบัติจริงอาจจะได้เจอกับปัญหาและประสบการณ์ ส่งผลให้เด็กเกิดการแสวงหาความรู้เพื่อจัดการความต้องการและสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้เด็กได้รู้จักการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น จะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ คือ ฝึกปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น จะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน เกิดการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อสังคม ชุมชน ในกระบวนการต่าง ๆ นี่เป็นการพัฒนาทักษะชีวิตจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคต

จากความสำคัญและสภาพปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตต่อตนเอง สังคม และเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมั่นคง มีความสุขต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของการวิจัย

3.1.1 ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 มีทั้งหมด 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 42 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) วิธีเลือกห้องเรียนมา 1 ห้องจาก 3 ห้องเรียน ทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

3.1.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 50 นาที ในช่วงการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ รวมทั้งสิ้น 32 ครั้ง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำนวน 32 แผน

3.2.2 แบบสังเกตทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

3.2.2.1 แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 32 แผนการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจำนวน 32 แหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 50 นาที โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นสำรวจผู้เรียน หมายถึง ความต้องการและความสนใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กมีความสนใจหรือ ต้องการเรียนรู้ และครูสำรวจความรู้เดิมของเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการจะเรียนรู้

2. **ขั้นวางแผนการเรียนรู้** หมายถึง ครูและเด็กร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ สร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนในที่สาธารณะ สนทนาพูดคุย กำหนดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ที่เด็กต้องการเรียนรู้ กับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อกระตุ้นความสนใจ และร่วมกันสร้างแผนที่ไปแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เด็กสนใจ

3. **ขั้นดำเนินกิจกรรม** หมายถึง เด็กไปแหล่งเรียนรู้ในชุมชนตามที่เด็กร่วมกันกำหนด ร่วมกันรับฟังความรู้ และคำแนะนำกิจกรรมจากวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในแหล่งเรียนรู้ในชุมชนนั้น ๆ เด็กแบ่งกลุ่มและแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มลงมือปฏิบัติจริง เมื่อเสร็จกิจกรรมและเด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์ ดูแลความเรียบร้อยและความสะอาด

4. **สรุปและอภิปรายผล** หมายถึง เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันรวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลงานที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนจากการรับฟังความรู้จากวิทยากรและได้ลงมือปฏิบัติจริง

3.2.2.1 **แบบสังเกตทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย** แบ่งออกเป็น 4 ฉบับดังนี้ คือ แบบสังเกตทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน แบบสังเกตทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะ แบบสังเกตทักษะการใช้เงิน และแบบสังเกตทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ

นำแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ วิเคราะห์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ กับเนื้อหาในแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้วยวิธีการค่าดัชนีความสอดคล้อง นำแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขแผนให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม และนำแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับเด็กโรงเรียนอนุบาลนงค์เยาว์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ทดลองใช้แล้วมา ปรับปรุงแก้ไข และนำแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลนงค์เยาว์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ห้องอนุบาล 3/3 จำนวน 14 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.3.1 **สังเกตก่อนการทดลอง (Pre-test)** กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เพื่อหาข้อมูลความสามารถทางทักษะชีวิต โดยใช้แบบสังเกตทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแบบสังเกตภาคปฏิบัติใช้เวลาในการทดสอบ 1 สัปดาห์

3.3.2 **ดำเนินการทดลอง** ผู้วิจัยดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน กับกลุ่มตัวอย่างได้ทำการทดลองในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หลังจากการจัดกิจกรรมได้สังเกตก่อนการทดลอง (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เพื่อรวบรวมข้อมูลความสามารถทางทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งทำการทดลองในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน วันละ 50 นาทีโดยใช้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน 32 แหล่งเรียนรู้ จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ 32 หน่วย ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย จำแนกทักษะชีวิตทั้ง 4 ทักษะดังนี้

1. ทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 0.14$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.36) และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.00$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.00) แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้
2. ทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะ พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 0.21$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.43) และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.96$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.13) แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้
3. ทักษะการใช้เงิน พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 0.21$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.43) และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.96$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.13) แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้
4. ทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 0.36$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.49) และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.00$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.00) แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ผลจากการวิเคราะห์ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็นทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน ทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะ ทักษะการใช้เงิน ทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า หลังการทดลองสูงขึ้นทั้งหมดทั้ง 4 ทักษะ โดยมีทักษะชีวิต 2 ทักษะสูงขึ้นมากที่สุด และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.00) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.00$) เท่ากัน คือ ทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชนและทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ ตามด้วยทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะและทักษะการใช้เงิน โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.13) และมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.96$) เท่ากัน

5. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่แสดงออกถึงทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยเฉลี่ยทั้งภาพรวม และแยกตามทักษะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งในช่วง สัปดาห์ที่ 1-2 พัฒนาทักษะชีวิตด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสังเกตพบว่า เด็กไม่มีทักษะชีวิต คือ ไม่สามารถอ่านและปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน ไม่สามารถเดินทางด้วยยานพาหนะ ไม่สามารถซื้อของที่มีประโยชน์และไม่สามารถออมเงินได้ ไม่สามารถปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพัชรี เรียมทอง (2557) ซึ่งกล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นแหล่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นโดยตนเอง เป็นห้องเรียนตามธรรมชาติเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาของเด็กปฐมวัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยได้

ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง จะเห็นได้ว่า ทักษะชีวิตทั้ง 4 ทักษะนี้เป็นทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณ พุฒพัฒน์ (2556) ซึ่งกล่าวว่า ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต้องพัฒนาให้แก่เด็กปฐมวัยและยังสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (2560) ซึ่งถึงทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยแยกตามทักษะ ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน ทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะ ทักษะการใช้จ่ายเงิน ทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ ซึ่งการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นกิจกรรมที่เน้นให้บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยเชิญให้ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในชุมชนในแต่ละสถานที่และสายอาชีพต่าง ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ และได้ฝึกลงมือปฏิบัติจริงในหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังที่ กรมสามัญศึกษา (2558, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงค์, 2555) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในสาขาอาชีพต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ ญาติ เพื่อน พระหรือผู้นำทางศาสนา หรือผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในที่ตั้งบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัยของครอบครัวเด็ก และยังมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และอื่น ๆ คล้ายกัน ในชุมชนมีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กด้วย เช่น ร้านค้า ตลาด วัดหรือโบสถ์ เป็นต้น แต่ละสถานที่ที่มีความสำคัญแตกต่างกันไป แต่มีจุดประสงค์ร่วมกันคือ ให้ความรู้ สร้างความสุข เสริมคุณธรรมและส่งเสริมทักษะชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์จริง และผู้สอนจากชุมชนจึงจะเป็นผู้บรรยายหรือเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ ที่จะนำประสบการณ์ของตนเองมาถ่ายทอดให้ผู้เรียน และยังมีหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการตระหนักรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการเรียนการสอนนอกจากเรียนในห้องเรียนแล้ว ผู้เรียนยังต้องมีการฝึกปฏิบัตินอกห้องเรียน ภายในบริเวณโรงเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น การฝึกปฏิบัตินอกโรงเรียนจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาศักยภาพความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ และยังสร้างให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาทักษะชีวิตทั้ง 4 ทักษะ ทักษะการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ ทักษะการปฏิบัติตามสัญลักษณ์ในชุมชน ทักษะการเดินทางด้วยยานพาหนะ และ ทักษะการใช้จ่ายเงิน ทั้ง 4 ทักษะ หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสูงขึ้นเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากการสังเกตทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม การจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำนวน 8 สัปดาห์ 32 แผนการจัดประสบการณ์ สามารถพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ถือได้ว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้สัมผัสกับบุคคลต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้ สร้างประสบการณ์ ทำให้เกิดสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โดยเด็กได้รู้จักสถานที่ต่าง ๆ ที่สำคัญในชุมชน ได้ลงมือทำกิจกรรมร่วมกันกับผู้ปกครองของตนเอง และผู้ปกครองของเพื่อน ตลอดจนบุคคลที่สำคัญ มีความรู้ในชุมชน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกาเย่ (Gagne) ทฤษฎีของกาเย่ให้ความสำคัญในการจัดลำดับในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สิ่งเร้า สิ่งแวดล้อมภายนอกกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่ามี การตอบสนองอย่างไร เพื่อที่จะจัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ให้ถูกต้อง และสิ่งแวดล้อมรอบตัวยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้ซึ่งเด็กได้กระทำกับวัตถุได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิด และเหตุการณ์จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือกระทำกับสื่อการสัมผัสสำรวจและจัดกระทำกับวัตถุโดยตรงการเลือกการใช้ภาษา และการคิดเด็กจะเผชิญกับประสบการณ์สำคัญซ้ำแล้วซ้ำอีกในชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติ ประสบการณ์สำคัญเป็นกุญแจที่จำเป็นในการสร้างองค์ความรู้ของเด็ก เป็นเสมือนกรอบความคิดที่จะทำความเข้าใจการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ เป็นประสบการณ์สำคัญส่วนหนึ่งของความรู้ที่เด็กจะต้องหามาให้ได้

7. รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- งามตา วนิทนานนท์. (2558). ปัจจัยเชิงเหตุทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสื่อสารอย่างเคารพสิทธิผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์ (Warasan Phuettikammasat)*, 24(2), 21-43.
- จีระพันธุ์ พูลพัฒน์. 2556. *การพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย*. รายงานการวิจัยนำเสนอในการประชุมวิชาการครบรอบ 56 ปี แห่งการสถาปนา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์. (2559). *กรมสุขภาพจิต*. บทความวิชาการ สืบค้น 1 มีนาคม 2563 , จาก <https://www.suicidethai.com>
- ประสิทธิ์ พิทักษ์คงวงศ์. (2554). *การจัดการเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- พัชรี เรียมทอง. (2557). *การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2550). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เฮาส์ออฟเคอร์มิสท์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2552). *ทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2545). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ค จำกัด.
- วัฒนา บุญฤทธิและอัญชลี ไสยวรรณ. (2549). *นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย. Innovation for Early Child Education*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย ตามแนวคิดโฮสโคป*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (2556). *สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน. การยกระดับคุณภาพ ครูไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2557. (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ “อภิวัดการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย” ระหว่างวันที่ 6-8 พฤษภาคม 2557).
- ศิริกาญจน์ โสภุมภ์และดารณี คำว้จันง (2557). *สอนเด็กให้คิดเป็น*. กรุงเทพฯ : ปกรณ์ศิลป์.